

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 110/16
Luksemburgā, 2016. gada 12. oktobrī

Spriedums lietā C-166/15
Aleksandrs Ranks un Jurijs Vasīļevičs

Datorprogrammas eksemplāra ar neierobežotas lietošanas licenci pirmais ieguvējs ir tiesīgs pārdot tālāk šo lietoto eksemplāru un savu licenci nākamajam ieguvējam

Turpretī, ja sākotnēji piegādātā eksemplāra oriģinālais materiālais nesējs ir bojāts, iznīcināts vai nozaudēts, šis ieguvējs nevar piešķirt nākamajam ieguvējam savu programmas rezerves kopiju bez autortiesību īpašnieka atļaujas

Latvijā Aleksandrs Ranks un Jurijs Vasīļevičs tiek apsūdzēti krimināllietā, tostarp par autortiesību objektu nelikumīgu realizāciju personu grupā un par svešas preču zīmes tīšu nelikumīgu izmantošanu. Proti, 2004. gadā viņi, izmantojot Interneta veikalu, esot pārdevuši dažādu datorprogrammu, ko ir izstrādājusi *Microsoft* un kas ir aizsargātas ar autortiesībām (piemēram, *Microsoft Windows* programmatūras un biroja lietojumprogrammas *Microsoft Office* versijas), rezerves kopijas. Pārdoto datorprogrammu eksemplāru skaits tiek lēsts vairāk nekā 3000, un ar A. Ranka un J. Vasīļeviča darbībām *Microsoft* nodarītā mantiskā kaitējuma apmērs ir novērtēts EUR 265 514 apmērā.

Šādos apstākļos Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija, kas izskata lietu, jautā Tiesai, vai Savienības tiesības ir jāinterpretē tādējādi, ka tādas datorprogrammas rezerves kopijas ieguvējs, kas ir ierakstīta uz materiāla nesēja, kurš nav oriģināls, piemērojot izplatīšanas tiesību izsmelšanas noteikumu, kas paredzēts Savienības direktīvā¹, var pārdot tālāk šādu kopiju, ja, pirmkārt, šīs programmas oriģinālais materiālais nesējs, kas piegādāts pirmajam ieguvējam, ir bojāts un, otrkārt, šis pirmais ieguvējs savu programmas eksemplāru ir izdzēsis vai to vairs nelieto.

Šodien pasludinātajā spriedumā Tiesa uzskata, ka no izplatīšanas tiesību izsmelšanas noteikuma izriet, ka **persona, kurai ir autortiesības uz datorprogrammu (šajā lietā – *Microsoft*) un kura Savienībā ir pārdevusi šīs programmas eksemplāru uz materiāla nesēja (piemēram, CD-ROM vai DVD-ROM) kopā ar neierobežotas lietošanas licenci, vairs nevar iebilst pret šīs kopijas turpmāko pārdošanu, ko veic pirmais ieguvējs vai nākamie ieguvēji, neraugoties uz līgumiskajiem noteikumiem, kuros jebkāda turpmāka pārdošana ir aizliegta.**

Tomēr uzdotais jautājums attiecas uz gadījumu, kad **lietotu** datorprogrammas kopiju, kas ir ierakstīta uz materiāla nesēja, kurš nav oriģināls (“rezerves kopija”), pārdod tālāk persona, kura to ir iegādājusies no pirmā ieguvēja vai kāda no nākamajiem ieguvējiem.

Tiesa norāda, ka Direktīvā datorprogrammas autortiesību īpašniekam ir piešķirtas ekskluzīvas tiesības veikt un atļaut uz visiem laikiem vai uz laiku pavairot šo datorprogrammu ar visiem līdzekļiem un visās formās, pa daļai vai kopumā, ievērojot Direktīvā paredzētos īpašos izņēmumus. Datorprogrammas, ko tirdzniecībā ir laidis tiesību īpašnieks vai kāds ar viņa piekrišanu, likumīgais ieguvējs līdz ar to var pārdot tālāk šo lietoto eksemplāru, ja tādējādi tas neapdraud Direktīvā īpašniekam garantētās ekskluzīvās reproducēšanas tiesības un ja īpašnieks ir atļāvis ikvienu programmas reproducēšanas darbību vai ja uz to attiecas Direktīvā paredzētie izņēmumi.

¹ Saskaņā ar direktīvu par datorprogrammu tiesisko aizsardzību (Padomes 1991. gada 14. maija Direktīva 91/250/EEK par datorprogrammu tiesisko aizsardzību, OV 1991, L 122, 42. lpp.) autortiesību īpašnieka izplatīšanas tiesību izsmelšanas noteikuma pamatā ir princips, ka ar pirmo datorprogrammas eksemplāra pārdošanu Savienībā, ko izdara tiesību īpašnieks vai kāds ar viņa piekrišanu, tiek izsmeltas tiesības šo kopiju izplatīt Savienībā.

Šajā ziņā Tiesa atgādina, ka Direktīvā ir paredzēts, ka personai, kas ir tiesīga lietot datorprogrammu, līgums nedrīkst liegt izgatavot programmas rezerves kopiju, ja tā ir vajadzīga, lai programmu varētu lietot. Jebkurš šim noteikumam pretrunā esošs noteikums nav spēkā.

Datorprogrammas rezerves kopijas izgatavošana tātad ir pakārtota diviem nosacījumiem. Pirmkārt, šo kopiju drīkst izgatavot persona, kas ir tiesīga lietot šo programmu, un, otrkārt, tai ir jābūt vajadzīgai, lai šo programmu varētu lietot.

Atbilstoši Tiesas norādītajam šī tiesību norma, kurā ir ieviests izņēmums no datorprogrammas autortiesību īpašnieka ekskluzīvajām reproducēšanas tiesībām, ir jāinterpretē šauri.

No tā izriet, ka datorprogrammas rezerves kopija var tikt izgatavota un lietota tikai tās personas vajadzībām, kurai ir tiesības lietot šo programmu, un tādējādi, lai arī šī persona ir sabojājusi, iznīcinājusi vai arī nozaudējusi šīs programmas oriģinālo materiālo nesēju, tā nedrīkst šo kopiju izmantot, lai minēto lietoto programmu pārdotu tālāk trešajai personai.

Tiesa tādējādi konstatē, ka Direktīva ir jāinterpretē tādējādi, ka, **lai arī datorprogrammas kopijas, kam pievienota neierobežotas lietošanas licence, pirmais ieguvējs ir tiesīgs pārdot tālāk šo lietoto kopiju un savu licenci nākamajam ieguvējam, gadījumā, ja tam sākotnēji piegādātais oriģinālais kopijas materiālais nesējs ir bojāts, iznīcināts vai nozaudēts, tas tomēr nedrīkst piešķirt šim nākamajam ieguvējam savu šīs programmas rezerves kopiju bez tiesību īpašnieka atļaujas.**

ATGĀDINĀJUMS: Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā valsts prāvas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA mājas lapā pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127